

Veranstaltungshinweise

Die **wöchentliche Übungsstunde (KLERO)** findet statt donnerstags ab 19:45 Uhr in der „Evangelisch-lutherischen Kirchengemeinde Brake“, Kirchenstraße 24, 26919 Brake. Unsere nächsten **monatlichen Vereinstreffen** sind geplant für Oktober 2005, für den 16.11.2005 (**Weihnachtsfeier**) und für den 17.12.2005 in Oldenburg (**mit unseren Esperanto-Freunden aus Groningen und Bremen**). Aktuelles und Einzelheiten können unserer Netzseite <http://www.esperanto.de/unterweser/aranghoj.htm> entnommen oder bei Anne Höpken, Tel.: 04731-4837, erfragt werden. Gäste sind willkommen.

Außerdem:

12.10.2005	Diskuto pri aktualaĵoj, Esperanto-Gruppe Bremen, Bremen
09.11.2005	Lingvaj studadoj, Esperanto-Gruppe Bremen, Bremen
07.12.2005	Zamenhof-Fest der Esperanto-Gruppe Bremen bei Familie Hartig, Bremen
09.-11.12.2005	28-a Studsesio, Interkultura Centro Herzberg (ICH), Herzberg
04.-08.01.2006	2-a Internacia Vintra Sportsemajno, ICH, Herzberg
02.-05.06.2006	Deutscher Esperanto-Kongress, Braunschweig
29.07.-	91. Esperanto-Weltkongress, Florenz, Italien
05.08.2006	

Kiu volas partopreni, bonvolu informi nin.

Impressum:

Zeitschrift:

Erscheinungsweise:

Herausgeber:

Information und Redaktion:

Esperanto Gazeto (ISSN 1861-3330)
dreimal jährlich als Druckausgabe und
elektronische Ausgabe, Netzseite:
<http://www.esperanto.de/unterweser/gazeto.htm>
Esperanto-Gruppe Unterweser e. V.
(<http://www.esperanto.de/unterweser>)
Anne Höpken, Magdalenenstr. 27,
26954 Nordenham, Tel.: 04731-4837
Dörte Bierkämper, Tel.: 04404-3368
Andreas Kück, Tel.: 04702-5044
Mario Müller, Tel.: 04732-1373

Bankverbindung

(für Beiträge und Spenden):

Landessparkasse zu Oldenburg
BLZ 28050100
Kontonummer 298174
(Kassenwartin: Dörte Bierkämper)

E G U - Esperanto - Gruppe Unterweser e. V.

Esperanto Gazeto

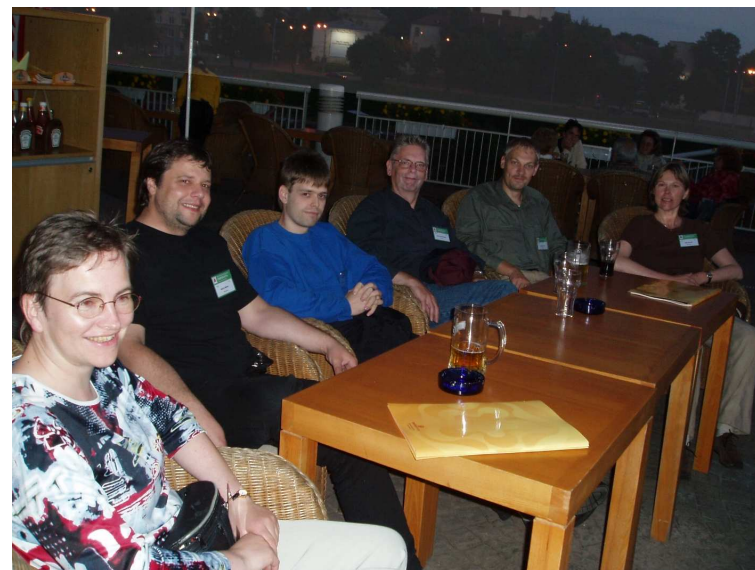
N-ro 14

ISSN 1861-3330

Okt. 2005 – Jan. 2006

EGU-Info: <http://www.esperanto.de/unterweser>

Mit Beilage *Esperanto ganz kompakt*

Dise alvojaĝinte, kune ĝuante (de maldekstre al dekstre):
Anne, Mario, Benjamin, Hans Gerd, Andreas kaj Alke
dum la 90-a Universala Kongreso de Esperanto en Vilno, Litovio
Getrennt angereist, zusammen genießend (von links nach rechts):
Anne, Mario, Benjamin, Hans Gerd, Andreas und Alke
beim 90. Esperanto-Weltkongress in Wilna, Litauen

Centjariĝo de la *Fundamento de Esperanto*

En 2005 centjariĝas la de Zamenhof en 1905 eldonita verko *Fundamento de Esperanto*. Ĝi konsistas el kvar partoj: *Antaŭparolo* (en Esperanto): Zamenhof atentigas pri la neceseco havi netuŝeblan fundamenton de Esperanto kiel kondiĉon por la unueco de Esperanto. Li klarigas, je kiuj kondiĉoj novaj vortoj kaj formoj, kiuj montriĝas necesaj, povos esti alprenataj, sen ke la unueco de Esperanto estu ĝenata. *Gramatiko*: La gramatiko de Esperanto estas koncize prezentata per 16 reguloj france, angle, germane, ruse kaj pole. *Ekzercaro*: La lingvo-uzo (ekzemple vortfarado per afiksoj) estas montrata per 42 ekzercoj, el kiuj la plej multaj konsistas el pluraj ekzemplodonaj Esperantlingvaj frazoj. Iuj frazoj eĉ senpere klarigas lingvajn rimedojn (ekzemple la "tabelvortojn"). *Universala Vortaro*: Tiu enhavas proksimume 2600 Esperanto-vortojn, kiuj estas tradukitaj en la francan, anglan, germanan, rusan kaj polan. Post 1905 estis kelkaj oficialaj aldonoj al la *Fundamento de Esperanto*. En la deklario akceptita de la 1-a Universala Kongreso de Esperanto 1905 en Bulonjo-ĉe-Marco estis proklamite, ke la netuŝebla bazo de Esperanto estu la *Fundamento de Esperanto*. Al ĝi dediĉiĝas nia revuo per la al vi, karaj legantoj, esperinde utila aldonajo *Esperanto ganz kompakt*. Cetere: La enhavo de la *Fundamento de Esperanto* estas legebla ne nur surpapere, sed ankaŭ elektronike. Pli: <http://www.akueck.de/fundaeo.htm>. – Andreas

100 Jahre *Fundamento de Esperanto*

In 2005 wird das 1905 von Zamenhof herausgegebene Werk *Fundamento de Esperanto* (Grundlage des Esperanto) 100 Jahre alt. Es besteht aus vier Teilen: *Antaŭparolo* (Vorrede; auf Esperanto): Zamenhof weist auf die Notwendigkeit hin, eine unantastbare Grundlage des Esperanto als Bedingung für die Einheit des Esperanto zu haben. Er erklärt, unter welchen Bedingungen neue Wörter und neue Formen, die sich als notwendig erweisen, angenommen werden können. *Gramatiko* (Grammatik): Die Grammatik des Esperanto wird kurz in 16 Regeln auf Französisch, Englisch, Deutsch, Russisch und Polnisch dargestellt. *Ekzercaro* (Übungssammlung): Der Sprachgebrauch (z. B. Wortbildung durch Wortbildungssilben) wird mit 42 Übungen gezeigt, von denen die meisten aus mehreren Esperanto-sprachigen Sätzen bestehen. Manche Sätze erklären sogar direkt sprachliche Mittel (z. B. die „Tabellwörter“). *Universala Vortaro* (allgemeines Wörterbuch): Dieses enthält ungefähr 2600 Esperanto-Wörter, die ins Französische, Englische, Deutsche, Russische und Polnische übersetzt sind. Nach 1905 gab es einige offizielle Zusätze zum *Fundamento de Esperanto*. In der Erklärung, die vom ersten Esperanto-Weltkongress 1905 in Boulogne-sur-Mer angenommen wurde, wurde verkündet, dass die unantastbare Grundlage des Esperanto das *Fundamento de Esperanto* sein soll. Ihm widmet sich unsere Zeitschrift mit der für Sie, liebe Leser, hoffentlich nützlichen Beilage *Esperanto ganz kompakt*. Übrigens: Der Inhalt des *Fundamento de Esperanto* ist nicht nur auf Papier lesbar, sondern auch elektronisch. Mehr: <http://www.akueck.de/funda.htm>. – Andreas

Enigma

	1	2	3	4	5	6
1						
2						
3					7	8
4						
5				9		
6					10	

Ĝuste ordigite, la literoj en la grizaj ĉeloj rezultigas la nomon de Afrika lando.

Horizontale

1: diri: "Ne faru!"; **2:** alto de horizontala surfaco; **3:** grupiĝloko [ses literoj; sen finaĵo]; **4:** balto; **5:** nomo de la edzino de John Lennon (Yoko ...); **6:** longa, plata barketo, uzata en Venecio [sen finaĵo]; **9:** transskribo de unu el la umlaŭtoj; **10:** finaĵo de adverbo

Vertikale

1: laŭsence uzebla [sen finaĵo]; **2:** malvira homo; **3:** preferan ne-faron de io; **4:** estro de regno aŭ popolo; **5:** ĥemia simbolo de taliumo; **6:** nedifinita afero; **7:** laŭ la Biblio, unu el la unuaj homoj [germana formo]; **8:** unu el la profetoj [sen finaĵo]; **9:** aŭtosigno de Düsseldorf; **10:** finaĵo de substantivo

La venonta kristnasko-festo certe okazos ...

... kaj eble jam antaŭ la apero de la numero 15 de nia revuo. Tial jen unue donac-konsileto: *Vojaĝo en Esperanto-lando* (ISBN 929017088-3) de Boris Kolker. Pri tiu ĉi libro opinias Claude Piron: "Kial pagi flugbileton? Lege VOJAĜU al Esperanto-lando". Kaj la Esperanto-Grupo Subvisurg deziras al ĉiuj *ĝojan kristnasko-feston kaj bonan gliton en la novan jaron*.

Das nächste Weihnachtsfest kommt bestimmt ...

... und womöglich schon vor der Nummer 15 unserer Zeitschrift. Deshalb hier zunächst ein Geschenktipp: „Vojaĝo en Esperanto-lando“ (eine Reise im Esperanto-Land, ISBN 929017088-3) von Boris Kolker. Über dieses Buch meint Claude Piron: „Warum einen Flugschein bezahlen? REISEN Sie durch Lesen ins Esperanto-Land.“ Und die Esperanto-Gruppe Unterweser wünscht allen *ein frohes Weihnachtsfest und einen guten Rutsch ins neue Jahr*.

«Alke und ich fuhren mit dem Zug von Oldenburg nach Hamburg. Von dort flogen wir am Sonntag mit Air Baltic in einem kleinen Flugzeug für maximal 60 Personen in zwei Stunden und zwanzig Minuten nach Wilna. Am Abend fuhren wir mit dem Bus zur Siemens Arena. Dort fand der nationale Abend statt, an dessen Ende wir unsere Vereinsmitglieder Mario, Hans Gerd und Benjamin trafen. Am folgenden Tag nahm ich am Ganztagsausflug zum Park von Grutas, zur Kleinstadt Veisiejai und zur Badestadt Druskininkai teil. Das ist der größte am Fluss Nemunas gelegene Erholungsort. Im Jahre 1794 verfügte König Stanislaus, dass Druskininkai Kurort sein soll. Ein weiterer Ausflugs-Programmpunkt war das interessante Museum „Waldecho“ mit verschiedenen fantastischen Waldwesen. In der Kleinstadt Veisiejai, wo Zamenhof 1885 wohnte und das Esperanto-Werk „Unua Libro“ („Erstes Buch“) zur Ausgabe fertigstellte, wurden die Ausflügler vom Bürgermeister begrüßt. Ein alter Esperantist erzählte eine Geschichte über Zamenhof. Es folgte ein Spaziergang durch die Straße „Zamenhofo“ zu dem Haus, wo Zamenhof lebte und jetzt ein Denkmal steht. Während des Ausflugs erfreute die Esperantistin Lideja die Anwesenden mit Flötenkonzerten. Im Park von Grutas sind 65 Bronze- und Granit-Skulpturen bekannter kommunistisch tätiger Personen ausgestellt. Am Abend waren wir gemeinsam mit unseren Vereinskameraden beim Kongressball in einer Diskothek neben der Brücke über den Fluss Neris nahe dem Hauptkongressort Reval Hotel Lietuva. Am Dienstag nahm ich am Halbtagsausflug ins alte Wilna teil. Die Altstadt ist die größte in Osteuropa. Am Mittwoch nahmen Alke und ich am Halbtagsausflug zum Nationalpark von Aukstaitios teil, der im Ostteil Litauens liegt und 40000 Hektar umfasst. Wir besuchten das Imkerei-Museum und kletterten auf den Hügel Ledukadris. Von dort eröffnete sich ein wunderschöner Rundblick mit sechs Seen. Am Donnerstag Nachmittag hörten wir der auf das Kongresssthema bezogenen Diskussion „Blick in die Zukunft von Weltkongressen“ zu. Am Abend schauten wir uns ein amüsanthes Theaterstück an. Am Freitag reiste ich nach Hause.» – Anne

Niaj novaj klubmembroj ekde somero 2005 / Unsere neuen Vereinsmitglieder seit Sommer 2005

Ni elkore bonvenigas en nia klubo la jenajn novajn membrojn: / Wir heißen die folgenden neuen Mitglieder herzlich in unserem Verein willkommen:

Brigitte Kranz; Benjamin Müller; Hans Gerd Müller; Hannelore Müller; Heidrun Müller; Ilona Müller; Lina Müller; Anke Rademann; Jutta Wefer; Jessica Wichman; Kerstin Wichmann; Marcel Wichmann.

Unser Verein hat jetzt 29 Mitglieder. / Nia klubo nun havas 29 membrojn.

La 90-a Universala Kongreso de Esperanto en Vilno, Litovio, de la 23-a ĝis 30-a de Julio 2005

El la proksimume 2400 partoprenantoj en la Universala Kongreso el ĉirkaŭ 60 landoj estis ankaŭ la geklubanoj Anne, Alke, Andreas, Mario, Hans Gerd kaj Benjamin. Sekvas la raportoj de Andreas kaj Anne.

«Mi tre ĝuis la kongreson. Ĝi estis mia dua Universala Kongreso. Dum mia unua Universala Kongreso du jarojn antaŭe estis estinte unuarange al mi eltrovi, ĉu Esperanto entute taŭgas kiel konversaci-lingvo. Tamen ĉi-foje estis tre grave al mi ĉeesti kongres-aranĝojn. Tre impresaj estis jenaj: interkona vespero; nacia vespero; prezento de la baltaj lingvoj; prelegoj pri la Lakta Vojo, la aĝo de lingvoj kaj aŭtomata tradukado kaj krome la sinprezento de la *Akademio de Esperanto*. Ĉeestantoj metis interesajn prilingvajn demandojn al la Akademianoj, ekzemple:

El la Reval Hotel Lietuva: rigardo al Vilno / Aus dem Reval Hotel Lietuva: Blick auf Wilna

Ĉu la vorto *strukturi* signifas *havi strukturon* aŭ *doni strukturon*? Ĉu la vorto *gepatro* povas signifi *unu el la gepatroj*?

La respondoj kaj reagoj de iuj Akademianoj, ekzemple maljes-aspekta kaposkuo post respondo de iliaj kolegoj, estis tre interesaj kaj multinformaj, malpli pri grama-

tiko, sed pli pri la stato de la Esperanto-“gardistaro” ... Dum ekskurso al la antikvaj ĉefurboj de Litovio, Trakai kaj Kernave, mi vidis tre belajn konstruaĵojn kaj lernis multon pri la historio. Mia alia ekskurso kondukis min al la geografia centro de Eŭropo (25 km norde de Vilno). Plue mi ĝojis pri tio, ke mi vidis unuafoje kelkajn el tiuj Esperanto-amikoj, kun kiuj mi antaŭe nur estis voĉbabilinta interrete. Kaj granda estis mia ĝojo ankaŭ dum mia revojaĝo: Ĉe la elŝipiĝejo en Karlshamn, Svedio, mi revidis mian nedifektitan aŭton. Ĝin tie mi estis lasinta post veturo tra Danion kaj Svedion kaj antaŭ la pluvojaĝo al Klajpedo ŝipe kaj de tie al Vilno aŭtobuse.» – Andreas

«Alke kaj mi veturis per trajno de Oldenburg al Hamburg. De tie ni en du horoj kaj dudek minutoj flugis per Air Baltic en malgranda aviadilo por maksimume 60 personoj al Vilno la dimanĉon. Vespere ni veturis per buso al la Siemens Arena. Tie okazis la nacia vespero, en kies fino ni trovis niajn samklubanojn Mario, Hans Gerd kaj Benjamin. La sekvan tagon mi partoprenis la tuttagan ekskurson al la parko de Grutas, al la urbeto Veisiejai kaj al la banurbo Druskininkai. Tiu ĉi estas la ĉe la rivero Nemunas situanta plej granda ripozloko. En 1794 dekretis reĝo Stanislaus, ke Druskininkai estu sanripozejo. Plia ekskursprogramero estis la interesa muzeo "Arbara eĥo" kun diversaj fantaziaj arbarestaĵoj. En la urbeto Veisiejai, kie en 1885 Zamenhof loĝis kaj finpreparis por la eldono la Esperanto-verkon "Unua Libro", la ekskursantoj estis salutitaj de la urbestro. Maljuna esperantisto rakontis historion pri Zamenhof. Sekvis

Strato en Vilno kun reklam-flagrubandoj por la UK / Straße in Wilna mit Reklamewimpeln für den Weltkongress

promeno tra la strato "Zamenhofo" al la domo, kie Zamenhof vivis kaj nun staras monumento. Dum la ekskurso la esperantistino Lideja ĝojigadis la ĉeestantojn per flutkoncertoj. En la parko de Grutas estas eksponataj 65 bronza kaj granitaj skulptaĵoj de famaj komunismaj agantoj. Vespere ni kune kun niaj samklubanoj ĉeestis la kongresan balon en diskoteko apud la ponto trans la riveron Neris, proksime al la ĉefkongresejo Reval Hotel Lietuva. En la mardo mi partoprenis la duontagan ekskurson al la malnova Vilno. La malnova urboparto estas la plej granda en Orienta Eŭropo. En la merkredo Alke kaj mi partoprenis la ekskurson al la nacia parko de Aŭkštajtio, kiu situas en la orienta parto de Litovio kaj okupas 40000 hektarojn. Ni vizitis la muzeon de abelbredado kaj suprengrimpis la monteton Ledukadris. De tie malfermiĝis belega panoramo kun ses lagoj. En la jaŭdo posttagmeze ni aŭskultis la kongres-teman diskuton "Rigardo al la estonteco de UK". Vespere ni spektis amuzan teatraĵon. Mi hejmvoyaĝis en la vendredo.» – Anne

Der 90. Esperanto-Weltkongress in Wilna, Litauen, vom 23. bis zum 30. Juli 2005

Unter den ungefähr 2400 Weltkongress-Teilnehmern aus etwa 60 Ländern waren auch die Vereinsmitglieder Anne, Alke, Andreas, Mario, Hans Gerd und Benjamin. Es folgen die Berichte von Andreas und Anne.

«Ich habe den Kongress sehr genossen. Es war mein zweiter Weltkongress. Während meines ersten Weltkongresses zwei Jahre zuvor war es für mich vorrangig gewesen herauszufinden, ob Esperanto als Konversationssprache überhaupt geeignet ist. Diesmal jedoch war es mir sehr wichtig, Kongressveranstaltungen beizuwohnen. Sehr eindrucksvoll waren folgende: Kennenlern-Abend; nationaler Abend; Darstellung der baltischen Sprachen; Vorträge über die Milchstraße, das Alter von Sprachen und automatisches Übersetzen sowie die Vorstellung der Esperanto-Akademie. Anwesende stellten den Akademie-Angehörigen interessante sprachbezogene Fragen, z. B.: Bedeutet das Wort *strukturi* „Struktur haben“ oder „Struktur geben“? Kann das Wort *gepatro* „Elternteil“ bedeuten? Die Antworten und Reaktionen mancher Akademie-Angehöriger, z. B. verneinend aussehendes Kopfschütteln nach Antwort ihrer Kollegen, waren sehr interessant und aufschlussreich, weniger über Grammatik, sondern mehr über den Zustand der Esperanto-„Hüterschaft“ Während eines Ausflugs zu den alten Hauptstädten Litauens, Trakai und

Trakai

Kernave

Kernave, sah ich sehr schöne Gebäude und lernte viel über die Geschichte. Mein anderer Ausflug führte mich zum geografischen Zentrum Europas (25 km nördlich von Wilna). Weiterhin freute ich mich darüber, dass ich erstmals einige jener Esperanto-Freunde sah, mit denen ich mich zuvor nur über das Netz (mit Sprachübertragung) unterhalten hatte. Und groß war meine Freude auch während meiner Rückreise: Am Fähranleger von Karlshamn, Schweden, sah ich mein unbeschädigtes Auto wieder. Ich hatte es dort stehen lassen: nach meiner Fahrt durch Dänemark und Schweden und vor der Weiterreise per Schiff nach Klaipeda (Memel) und von dort mit dem Bus nach Wilna.» – Andreas